

Rekomandime për përdorimin e mediave dixhitale

Kontaktin e tyre të parë me mediat dixhitale, fëmijët e fillojnë herët dhe kjo jo për faktin se celulari, televizori dhe tableti janë objekte të rëndësishme të jetës së përditshme për prindërit dhe personat që kujdesen për fëmijët. Ata magjepsen nga pajisje të tilla, të cilat i ngjallin atyre kureshtje. Shumë shpejt prindërit ballafaqohen me pyetjen: A mund ta lejojë fëmijën tim të shikojë fotot në celularin tim ose të provojë një aplikacion lojërash? Nxënësit e shkollës fitojnë përvojën e tyre të parë në internet dhe për këtë ata kanë nevojë për mbështetjen dhe shoqërinë e më të rriturve. Të rinjtë, në fund të fundit, duhet të mësojnë, se cilat mundësi dhe rreziqe vijnë me përdorimin vetjak të mediave dhe çfarë duhet të kenë parasysht gjatë qëndrimit në internet.

Rekomandimet tona u drejtohen prindërve, por edhe kujdestarëve, si dhe personave të tjerë që punojnë me fëmijët dhe adoleshentët. Ne dëshirojmë t'ju mbështesim për të vepruar me sa më shumë aftësi me të rinjtë në përdorimin e mediave dixhitale. Rekomandimet ju mund t'i gjeni dhe tek fletushkat, të cilat mund t'i porosisni ose t'i shkarkoni pa pagesë për tri grupmosha: Fëmijë deri në 7 vjeç, fëmijë midis moshës 6 dhe 13 vjeç, adoleshentë midis moshës 12 dhe 18 vjeç. Broshurat i gjeni në 16 gjuhë të huaja.

Përveç rekomandimeve, në këtë dokument do të gjeni shpjegime dhe informacione të mëtejshme.

Shpjegime rekomanduese për përdorimin e mediave dixhitale – Për prindërit e fëmijëve deri në moshën 7 vjeç

Shoqërojini fëmijët gjatë përdorimit të internetit.

Në media ose botët dixhitale, fëmijët duhet të shoqërohen nga prindërit ose kujdestarët e tjerë. Vëzhgoni sesi përdorimi i medias ndikon te fëmija dhe si reagon (për shembull me frikë ose gëzim). Flisni me të për këtë.

Fëmijët mrekullohen nga mediat dixhitale që në moshë të vogël. Ata shikojnë prindërit, motrat e vëllezërit më të mëdhenj dhe personat e tjerë që kujdesen për to, se si këto pajisje funksionojnë dhe provojnë dhe vetë t'i përdorin. Prandaj është e rëndësishme që prindërit t'i shoqërojnë fëmijët gjatë përdorimit të mediave dhe t'i marrin seriozisht reagimet e tyre.

Fëmijët nën moshën tre vjeç duhet kryesisht të zbulojnë ambientin e tyre të vërtetë që i rrethon dhe për këtë kanë nevojë për kontakte të drejtpërdrejta me njerëzit dhe gjërat. Mediat dixhitale gjithashtu mund të përdoren, për shembull, për të parë fotografi së bashku ose për të realizuar një telefonatë me të afërmit.

Qetësojini dhe ngushëllojini fëmijët kur përmbajtja mediatike i bën ata të trishtuar ose të frikësuar. Nëse ka shenja të mbingarkesës, duhet të ndaloni përdorimin e mediave.

Kushtojini vëmendje rolit tuaj.

Prindërit dhe kujdestarët e tjerë janë modele për fëmijët në trajtimin e mediave. Prandaj, kontrolloni zakonet tuaja të mediave.

Fëmijët e venë re, në rastet kur më shumë i kushtohet vëmendje celularit se atyre. Studimet tregojnë që fëmijët merren me përdorimin e mediave në mënyrë më të moderuar, kur në familje vendosen rregulla për konsumimin e përmbajtjeve në media dhe kur prindërit me sjelljen e tyre kthehen në shembull për fëmijët.

Prandaj tregoni kujdes ndaj përdorimit të mediave dhe bëhuni shembull, si në rastet kur nuk qëndroni para ekranit. Sigurohuni që celulari të jetë pa zhurmë gjatë darkës, gjatë aktiviteteve të fundjavës ose gjatë bisedave dhe nëse është e mundur të mos mbahet mbi tryezë. Në këtë mënyrë do të shpërqendroheni më pak dhe do t'i kushtoni më shumë vëmendje asaj çfarë jeni duke bërë si dhe personave të pranishëm. Gjithmonë sigurohuni që celulari juaj të mos gjendet pranë fëmijëve. Kjo gjë vlen dhe për tabletat dhe laptopët.

Jini të vëmendshëm për mënyrën e përdorimit të mediave dixhitale.

Fëmijët e vegjël kryesisht kanë nevojë për vëmendjen tuaj, por edhe ushtrime dhe kohë për lojë dhe zbulim të lirë. Këto përvoja mund të plotësohen me përdorimin e shoqëruar të mediave dixhitale. Përdorimi i mediave në ekran para se të shkoni në shtrat e bën të vështirë fjetjen.

Fëmijët kryesisht kanë nevojë për vëmendje të drejtpërdrejtë. Foshnjat kanë nevojë për fytyra, zëra dhe prekje të vërteta për tu ndjerë edhe më mirë. Telefonat inteligjentë, tabletat, kompjuterët ose televizorët janë në këtë rast për ata të panevojshëm.

Edhe tek fëmijët pak më të rritur, aktivitetet e tjera si lëvizja, luajtja, punët artizanale ose leximi i librave duhet të kenë përparësi. Mediat dixhitale mund të plotësojnë këto aktivitete. Në këtë rast ka kuptim të krijosh rituale, për shembull duke lejuar fëmijën të shikojë tri video të shkurtra çdo ditë pas drekës. Kështu ju nuk duhet të vendosni në atë moment dhe mund të shmangni diskutimet. Në këtë mënyrë, fëmijët gjithashtu mësojnë të konsumojnë me vetëdije përmbajtje mediatike. Gjithashtu pyetjet në lidhje me tema të caktuara mund të japin arsye për të kërkuar përgjigje së bashku në faqet e internetit, të përshtatshme për fëmijët.

Nuk rekomandohet të përdorni ekranin e mediave para se të shkoni në shtrat për të fjetur, pasi kjo mund të vështirësojë procesin e gjumit.

Caktoni orare kohore se kur fëmijët duhet të jenë para ekranit.

Ju përcaktoni sa kohë fëmija harxhon para ekranit çdo ditë. Çdo fëmijë është i ndryshëm, kushtojini vëmendje ndikimit individual të mediave dixhitale dhe hapësirës së vëmendjes ndaj fëmijës. Vendosni kufij të qartë dhe sigurohuni që këto të respektohen.

Sa gjatë mund të shikojnë fëmijët TV, të luajnë në një tabletë ose të shikojnë video? Dhe kur është shumë? Këto pyetje janë të qarta, por shumë shpejt nuk bëjnë më efekt. Fëmijët janë mjaftë të ndryshëm. Ajo çka për disa fëmijë është shumë, për të tjerët mund të jetë krejt në rregull. Vëzhgoni ju lutem sjelljen e fëmijës. A është i ekuilibruar, apo duket nervoz - i përkushtohet aktiviteteve të ndryshme, apo thjesht dëshiron të ulet para ekranit? E vendosni ju, se sa shumë kohë para ekranit është e lejueshme për fëmijën. Për shembull: një episod i serisë së preferuar të filmave të animuar çdo ditë, apo të luajë një raund. Përsëritjet janë gjithashtu të mira tek fëmijët e vegjël sepse fëmijët shpesh nuk e kuptojnë një veprim që me herën e parë. Të përshtatshme për fëmijët janë pjesët me përmbajtje humoristike ose emocionuese, personazhe të njohur dhe histori me një fund të lumtur.

E rëndësishme është që të siguroheni, se koha e rënë dakord përpara ekranit të respektohet. Shpesh është më mirë të mos vendosni një kufizim kohor, në mënyrë që fëmija të mos ndërpritet në mes të videos ose në raundin e lojës, por të orientohet drejt episodeve të serive, raundeve të lojës etj.

Kushtojini vëmendje renditjes së moshës.

Vëzhgoni klasifikimin e moshës për filma (FSK etj.) dhe lojëra (PEGI, USK etj.) dhe gjithashtu merrni parasysh nëse përmbajtja është e përshtatshme për fëmijën.

Renditjet e moshës shërbejnë si një udhëzues orientimi nëse lojërat, filmat, programet televizive ose aplikacionet janë të përshtatshme për moshën ose nëse përmbajtja e tyre mund të jetë shqetësuese. Në çdo rast, një vlerësim individual ka kuptim, sepse fëmijët reagojnë ndryshe. Kjo do të thotë që përmbajtja e klasifikuar si e përshtatshme për moshën mund të ngjallë ose të shkaktojë reagime emocionale.

Në rastin e lojërave video, simbolet uniforme PEGI në mbarë Evropën tregojnë grupmoshën për të cilën është e përshtatshme një lojë (3, 7, 12, 16, 18). Për më tepër, piktogramet në paketim ilustrojnë nëse loja përmban dhunën, seksin, drogën, diskriminimin, shprehjet vulgare, përmbajtjen e frikshme ose elementet e lojërave të fatit.

Komisioni Zviceran për Mbrojtjen e të Miturve në Film (JIF) formulon rekomandime për moshën e pranimit për filmat në kinema dhe regjistrimet audiovizuale. Ndonjëherë shtohet përveç moshës së pranimit edhe një moshë e rekomanduar (më e lartë). Transportuesit e filmave të importuar nga Gjermania zakonisht pajisen me renditjen e moshës së FSK (vetë-rregullimi vullnetar i industrisë gjermane të filmit).

Media nuk zëvendëson kujdesin ndaj fëmijëve.

Media digjitale nuk duhet të përdoret për të qetësuar ose shpërqendruar fëmijët. Ata vetëm imobilizojnë fizikisht fëmijët, ndërsa përmbajtja e mediave duhet të përpunohet mendërisht. Nëse është e mundur, përfshini fëmijët në detyrat e përditshme.

Përdorimi i mediave dixhitale është joshëse, për të qetësuar ose shpërqendruar fëmijët. Sidomos kur ju duhet të bëni diçka ose keni nevojë për një moment pushimi. Përfundimi i gabuar këtu është se fëmijët janë të palëvizshëm fizikisht kur shikojnë TV ose luajnë një lojë. Përmbajtja e mediave duhet të përpunohet mendërisht - dhe kjo mund të çojë në trazira të brendshme. Prandaj, vetëm në një situatë përjashtuese, fëmijës duhet t'i jepet tableti ose telefoni inteligjent.

Në vend të kësaj, përpiquini të përfshini fëmijët sa më shumë që të jetë e mundur në detyrat e përditshme (pazar, sistemim, gatim, pastrim, etj.). Kështu ju qëndroni pranë fëmijës me vëmendjen tuaj, e nxisni atë dhe mund t'ia kaloni përgjegjësinë atij për detyra të vogla në formën e një loje.

Telefoni inteligjent, tableti, televizioni ose tastiera e lojërave gjithashtu nuk janë të përshtatshme si mjet ndëshkimi ose shpërblimi. Kjo do t'i bëjë ata më të rëndësishëm dhe do të jetë më e vështirë për t'u mësuar fëmijëve përdorimin e moderuar të mediave.

Diskutimet e hapura janë më të rëndësishme sesa programet kompjuterike.

Flisni me fëmijën mbi përmbajtjen shqetësuese në mënyrë të përshtatshme për moshën. Mos vendosni televizorë, kompjuterë/laptopë dhe tableta në dhomën e fëmijëve. Softueri i filtrit ka kuptim, por nuk garanton mbrojtje të plotë.

Bllokimi dhe moslejimi i programeve, të cilat nuk janë të përshtatshme për moshën, duhet të vendosen sa më shpejt, në mënyrë që fëmijët të kenë qasje të pa mbikëqyrur në internet (për shembull, duke parë të vetëm video në YouTube).

Sidoqoftë, këto lloj programe nuk kanë një garanci të plotë.

E rëndësishme është që fëmijët ta dinë që mund t'ju drejtohen juve, nëse ndjehen të çuditshëm. Merrni seriozisht reagimet dhe ndjesitë, flisni me një gjuhë të thjeshtë, miqësore ndaj fëmijëve, për atë që fëmija ka përjetuar ose parë dhe tregoni mirëkuptim për pasigurinë ose frikën e fëmijës.

Aparati i televizorit, kompjuteri, tastiera e lojërave ose tableti nuk duhet të bëjnë pjesë në dhomën e fëmijëve. Nëse pajisjet janë në vendet e ndenjes, të cilat janë të arritshme për të gjithë, është më e të mbani një sy para ekranit.

Kini kujdes me të dhënat private dhe fotografitë në internet.

Kini kujdes në internet dhe veçanërisht në mediat sociale me foto dhe informacione personale siç janë emri, adresa dhe moshë e fëmijës. Fytyrat e fëmijëve nuk duhet të shfaqen në fotot e postuara në internet.

Të gjithë kanë të drejtë për imazhin e tyre – madje që kur ka lindur. Prandaj, si prind ose si person kujdestar, gjithmonë duhet të merrni parasysh se cilat foto ose video të fëmijëve duhet të publikoni, për shembull në rrjetet sociale ose t'i dërgoni përmes WhatsApp. Ajo që mund të duket sot qesharake mund të jetë e turpshme pas disa vjetësh. Në raste dyshimi, mund të pyesni veten, nëse dëshironi të gjeni një foto ose video të tillë të vetes në internet. Shpesh është e vështirë, ose madje e pamundur, të hiqni diçka nga interneti që është postuar më parë aty. Për shembull, nga fotot e postuara mund të bëhen fotografi nga ekranit, gjithashtu video ose imazhe mund të shkarkohen dhe shpërndahen pa pasur kontroll mbi to.

Të paktën fytyrat e fëmijëve nuk duhet të shfaqen në foto dhe video, të cilat doni t'i publikoni në rrjetet sociale. Kështu për shembull, mund të bëni fotografi të fëmijëve nga prapa, t'i mbuloni fytyrat me figura (emoji) ose të përdorni programe redaktimi.

Nxisni mirëkuptimin e mediave.

Shpjegojini fëmijës sesi funksionojnë reklamat dhe si ta dalloni atë nga përmbajtja tjetër në televizor ose YouTube.

Fëmijët e vegjël nuk mund të gjykojnë nëse fotot ose videot janë reale apo jo. Po kështu, strategjitë e reklamimit të kompanive nuk janë të njohura për ta. Bëni fëmijët të vetëdijshëm që kompanitë, për shembull në lojëra ose aplikacione, reklamojnë në mënyrë që ata të mund të blejnë produktet e tyre. Flisni me fëmijën për faktin se jo gjithçka që shihet në televizor ose YouTube është e vërtetë. Dhe që për shembull ju mund të ndryshoni lehtësisht fotot me programe të veçanta kompjuterike. Nëse keni dijeni lidhur me këtë gjë, mund të tregoni një shembull me një fotografi tuajën.

Nxisni përdorimin pozitiv dhe krijues të mediave.

Inkurajoni përdorimin krijues të fotografive, videove dhe muzikës dixhitale. Ka lojëra dhe video shumë të mira që mundësojnë përvoja argëtuese. Interneti gjithashtu ofron një përzgjedhje të madhe të përmbajtjes mësimore.

Kur përdoren me përgjegjësi, media dixhitale ofrojnë shumë mundësi të mira. YouTube është plot me mësimë (video shpjeguese) dhe të ashtuquajturat video "si të", udhëzime hap pas hapi, për shembull për projekte artizanale. Fleta për ngjyrosje mund të gjenden në internet e mund të printohen. Gjithashtu shumë lojëra nuk janë vetëm argëtuese, por ofrojnë edhe aspekte të vlefshme mësimore.

Faqet e internetit për fëmijë marrin parasysh që aftësitë e shkëlqyera motorike të fëmijëve ende nuk janë zhvilluar plotësisht. Dhe ata kombinojnë njohurinë, lojërat dhe elementet argëtuese krijuese të përshtatshme për moshën. Aplikacionet e mira të fëmijëve janë të krijuara në mënyrë intuitive dhe janë të qarta, ato i nxisin fëmijët për t'i provuar dhe ngjallin kureshtjen e tyre.

Fëmijët pëlqejnë gjithashtu të imitojnë personazhet nga filmat ose lojërat e tyre të preferuara. Kjo gjë ofron mundësi për lojëra krijuese me bashkëmoshatarët.

Shpjegime lidhur me rekomandimet për përdorimin e mediave dixhitale – Për prindërit e fëmijëve midis 6 dhe 13 vjeç

Kushtojini vëmendje në mënyrë të ekuilibruar organizimit të kohës së lirë.

Sigurohuni që fëmijët jo vetëm të merren me mediat dixhitale, por edhe të përfshihen në aktivitete të tjera të kohës së lirë - p.sh. ushtrime në ambiente të jashtme, të luajnë sport ose të takojnë moshatarët e tyre. Përdorimi i mediave në ekran para se të shkoni në shtrat e bën të vështirë fjetjen.

Një kohë e gjatë qëndrimi përpara një ekrani - qoftë ekrani i televizorit, telefonit celular apo tabletit - çon në mungesë të lëvizshmërisë, e cila mund të ketë pasoja të rënda, veçanërisht për fëmijët, si për shembull dëmtime në mënyrën e të qëndruarit ose mbipeshë. Prandaj, një ekuilibër i mirë midis aktiviteteve në internet dhe atyre jashtë internetit është jashtëzakonisht i rëndësishëm për zhvillimin fizik dhe psikologjik të fëmijëve. Të luash me shokët, të bësh sport ose të ndërmarrësh aktivitete së bashku me familjen duhet të jenë rregullisht pjesë e programit të kohës së lirë.

Mërzia nuk ka pse të hiqet menjëherë me një telefon inteligjent, tablet ose tastierë lojrash. Sot e dimë se duke mos bërë asgjë nuk mund të nxisim kreativitetin. Prandaj për zhvillimin e personalitetit është e rëndësishme që të jemi në gjendje të durojmë mërzinë. Mblidhni ide së bashku për aktivitete jo në internet, ose bëni një garë për të parë se kush mund të durojë më gjatë pa një celular, kompjuter dhe tastierë lojrash.

Nëse fëmijët përdorin ekranin e mediave para se të shkojnë në shtrat, kjo mund të vështirësojë procesin e gjumit. Vendosni rituale të tjera para orareve të gjumit - për shembull, të flisni së bashku për ditën, të dëgjoni lojëra, lexojini atyre me zë të lartë ose të lexojnë vetë një libër.

Caktoni orare kohore se kur fëmijët duhet të jenë para ekranit.

Nëse është e mundur, përcaktoni së bashku me fëmijën se sa kohë mund të kalojnë para ekraneve në ditë ose në javë (për shembull, një episod të një serie ose një raundi të një loje). Përcaktoni kufij të qartë dhe sigurohuni që këto të respektohen. Pasojat për mosrespektimin e marrëveshjes duhet të dihen që nga fillimi.

Sa gjatë mund të shikojnë fëmijët TV, të hulumtojnë në internet ose të përdorin celularin? Dhe kur është shumë? Këto pyetje janë të qarta, por shumë shpejt nuk bëjnë më efekt. Fëmijët janë mjaft të ndryshëm: Ajo çka për disa fëmijë është shumë, për të tjerët mund të jetë krejt në rregull. Vëzhgoni ju lutem sjelljen e fëmijës. A është i ekuilibruar, apo duket nervoz? A janë lënë papritmas pas dore aktivitetet e tjera për shkak të përdorimit të mediave?

Sigurohuni që koha totale para ekranit të respektohet gjithmonë, d.m.th. orari i televizorit, lojërave, celularit dhe internetit. Vendosni kufij të qartë dhe sigurohuni që marrëveshjet e ndërsjella janë respektuar në të vërtetë. Për më tepër, përcaktoni që në fillim se cilat do të jenë pasojat nëse kjo gjë nuk ndodh. Dhe: Dhomat e fëmijëve nuk duhet të jenë të pajisura me një televizor, kompjuter, tastierë lojërash, etj. Nëse pajisjet janë në vendet e ndenjes, të cilat janë të arritshme për të gjithë, është më mirë të mbani një sy para ekranit.

Shoqërojini fëmijët gjatë përdorimit të internetit.

Interneti ofron mundësi dhe rreziqe. Ndhmoni fëmijët të gjejnë rrugën e tyre në internet, shoqërojini ata dhe bisedoni me ta për përvojat e tyre.

Interneti është tërheqës dhe fëmijët bien në kontakt me të gjithnjë e më herët, sepse luan një rol të rëndësishëm në jetën e përditshme familjare dhe në botën e rritur.

Veçanërisht e rëndësishme është që fëmijët të shoqërohen nga të rriturit ndërsa eksplorojnë internetin. Ndhmoni ata të gjejnë rrugën e tyre. Sqaroni se kur duhet të tregojnë kujdes, d.m.th. në rastet e të dhënave personale, fotove ose kur bisedojnë (flasin në chat). Fëmijët kurrë nuk duhet të shkarkojnë lojëra ose aplikacione pa pëlqimin e prindërve. Sipas kushteve të përdorimit, regjistrimi në rrjetet sociale në përgjithësi lejohet vetëm nga moshën 13 vjeç.

Faqet e internetit për fëmijë ndihmojnë për të pasur përvojat e para të përshtatshme në Internet. Këtu përfshihen faqet që ofrojnë njohuri, motorë kërkimi për fëmijë ose lajme për fëmijë. Faqe të tilla janë të përshtatshme si një faqe kryesore për profilin e shfletuesit të një fëmije. Kontrolloni cilat faqe janë të përshtatshme dhe më pas hulumtoni së bashku.

Kushtojini vëmendje rolit tuaj.

Prindërit dhe kujdestarët e tjerë janë modele për fëmijët në trajtimin e mediave. Prandaj, kontrolloni zakonet tuaja të mediave.

Në shumë raste, fëmijët bazohen tek prindërit e tyre ose kujdestarët e tjerë. E njëjta vlen edhe për përdorimin e mediave dixhitale. Studimet tregojnë që fëmijët të merren me përdorimin e mediave në mënyrë më të moderuar, kur në familje vendosen rregulla për konsumimin e mediave dhe kur prindërit me sjelljen e tyre kthehen në shembull për fëmijët.

Prandaj tregoni kujdes ndaj përdorimit të mediave dhe bëhuni shembull, si në rastet kur nuk qëndroni para ekranit. Tregojini që jo gjithmonë duhet të jesh në internet dhe se ka shumë aktivitete të tjera argëtuese jashtë internetit. Sigurohuni që celulari të jetë pa zhurmë gjatë darkës, gjatë aktiviteteve të fundjavës ose gjatë bisedave dhe nëse është e mundur të mos mbahet mbi tryezë. Në këtë mënyrë do të shpërqendroheni më pak dhe do ti kushtoni më shumë vëmendje asaj çfarë jeni duke bërë si dhe personave të pranishëm. Gjithmonë sigurohuni që celulari, tableti ose kompjuteri juaj të mos merret nga fëmijët.

Kushtojini vëmendje renditjes së moshës.

Vëzhgoni klasifikimin e moshës për filma (FSK etj.) dhe lojëra (PEGI, USK etj.) dhe gjithashtu merrni parasysh nëse përmbajtja është e përshtatshme për fëmijën.

Renditjet e moshës shërbejnë si një udhëzues orientimi nëse lojërat, filmat, programet televizive ose aplikacionet janë të përshtatshme për moshën ose nëse përmbajtja e tyre mund të jetë shqetësuese. Në çdo rast, një vlerësim individual ka kuptim, sepse fëmijët reagojnë ndryshe. Kjo do të thotë që përmbajtja e klasifikuar si e përshtatshme për moshën mund të ngjallë ose të shkaktojë reagime emocionale.

Në rastin e lojërave video, simbolet uniforme PEGI në mbarë Evropën tregojnë grupmoshën për të cilën është e përshtatshme një lojë (3, 7, 12, 16, 18). Për më tepër, piktogramet në paketim ilustrojnë nëse loja përmban dhunën, seksin, drogën, diskriminimin, shprehjet vulgare, përmbajtjen e frikshme ose elementet e lojërave të fatit.

Komisioni Zviceran për Mbrojtjen e të Miturve në Film (JIF) formulon rekomandime për moshën e pranimin për filmat në kinema dhe regjistrimet audiovizuale. Ndonjëherë shtohet përveç moshës së pranimin edhe një moshë e rekomanduar (më e lartë). Transportuesit e filmave të importuar nga Gjermania zakonisht pajisen me renditjen e moshës së FSK (vetë-rregullimi vullnetar i industrisë gjermane të filmit).

Media nuk zëvendëson kujdesin ndaj fëmijëve.

Media digjitale nuk duhet të përdoret për të qetësuar ose shpërqendruar fëmijët. Ata vetëm imobilizojnë fizikisht fëmijët, ndërsa përmbajtja e mediave duhet të përpunohet mendërisht. Nëse është e mundur, përfshini fëmijët në detyrat e përditshme.

Përdorimi i mediave dixhitale është joshëse, për të qetësuar ose shpërqendruar fëmijët. Sidomos kur ju duhet të bëni diçka ose keni nevojë për një moment pushimi. Përfundimi i gabuar këtu është se fëmijët janë të palëvizshëm fizikisht kur shikojnë TV ose luajnë një lojë. Përmbajtja e mediave duhet të përpunohet mendërisht - dhe kjo mund të çojë në trazira të brendshme.

Në vend të kësaj, përpuni të përfshini fëmijët sa më shumë që të jetë e mundur në detyrat e përditshme (pazar, sistemim, gatim, pastrim, etj.). Për fëmijët kjo do të thotë një sfidë dhe pak përgjegjësi që u është dhënë atyre.

Telefoni inteligjent, tableti, televizioni ose tastiera e lojërave gjithashtu nuk janë të përshtatshme si mjet ndëshkimi ose shpërblimi. Kjo do t'i bëjë ata më të rëndësishëm dhe do të jetë më e vështirë për t'u mësuar fëmijëve përdorimin e moderuar të mediave. Kërcënimet dhe ndëshkimet mund të jenë kundërproduktive dhe bërë të mundur për shembull që fëmijët të fshihen nga prindërit e tyre, pasi ata kanë parë diçka shqetësuese në internet, ndërkohë që nuk duhet të kishin qenë fare në internet.

Diskutimet e hapura janë më të rëndësishme sesa programet kompjuterike.

Flisni me fëmijën mbi përmbajtjen shqetësuese në mënyrë të përshtatshme për moshën. Mos vendosni televizorë, kompjuterë/laptopë dhe tableta në dhomën e fëmijëve. Softueri i filtrit ka kuptim, por nuk garanton mbrojtje të plotë.

Duhet të vendoset sa më shpejt bllokimi dhe moslejimi i programeve, të cilat nuk janë të përshtatshme për moshën. Sidoqoftë, këto lloj programe nuk kanë një garanci të plotë. E rëndësishme është që fëmijët ta dinë që mund t'ju drejtohen juve, nëse ndjehen të çuditshëm.

Shpjegoni gjërat në një gjuhë të thjeshtë, miqësore për fëmijë. Flisni, për shembull, për tema të tilla si dhuna dhe seksualiteti, pse mund të ndodhë që pa dashje të ndeshemi me një përmbajtje në internet që na shqetëson ose frikëson. E rëndësishme është që fëmijët ta dinë që mund t'ju drejtohen juve, nëse ndjehen të çuditshëm.

Nëse të rriturit dhe fëmijët ndajnë të njëjtin kompjuter, duhet të krijohen llogari të ndryshme të përdoruesve. Gjithashtu mos harroni se fëmijët nuk mund të qëndrojnë në internet vetëm në kompjuter: Telefonat dhe pajisjet e tjera të aktivizuara me WiFi, siç janë iPods, tabletët ose tastierat e lojërave mundësojnë qasjen në internet.

Kini kujdes me të dhënat private dhe të njohurit në internet.

Bisedoni me fëmijët se shpërndarja e informacionit personal dhe fotografive vetjake e të tjerëve mund të jenë problematike. Fëmijët nuk duhet të ndajnë informacione personale pa diskutuar më parë këtë me ju. Njohjet në internet duhen kryer vetëm kur shoqërohen nga një i rritur.

Fëmijët duhet të dinë se duhet pasur kujdes në publikimin e të dhënave personale dhe ata kurrë nuk duhet të japin emrin e tyre të plotë, adresën, numrin e telefonit ose datën e lindjes. Për emrat e profilit dhe përdoruesit, por edhe për adresën e postës elektronike (e-mailit) duhet zgjedhur një nofkë. Ndhmoni fëmijët të vendosin profilet dhe llogaritë e tyre të postës elektronike.

Për shërbimet e mediave sociale si Snapchat, Instagram, TikTok ose WhatsApp, mosha minimale sipas kushteve të përdorimit është zakonisht 13 vjeç. Fëmijët e vegjël zyrtarisht kanë nevojë për miratimin e prindërve.

Shpjegojuni fëmijëve se kurrë nuk mund ta dimë, se si do të shpërndahen postimet, fotot ose videot e publikuara në Internet dhe që gjërat e hedhura në internet shpesh nuk mund të fshihen më. Duke pasur parasysh këtë, publikimi i të gjitha përmbajtjeve duhet të rishqyrtohet para se të postohen.

Lërimi fëmijët të dinë që ka edhe profile false. Fatkeqësisht, njerëzit që kanë interes seksual ndaj të miturve, shpesh përdorin rrjetet sociale dhe biseda për të kontaktuar me ata. Nëse fëmijët duan të takojnë një të njohur në internet, kjo duhet të shoqërohet gjithmonë nga një person i rritur.

Tregoni kujdes ndaj përdorimit të ligjshëm të fotove.

Të gjithë kanë të drejtë për imazhin e tyre. Para se të postoni ose dërgoni fotografi dhe video, duhet të merret pëlqimi i njerëzve të paraqitur.

Të gjithë kanë të drejtë për imazhin e tyre.

Prandaj, si prind ose si person i rritur, gjithmonë duhet të merrni parasysh se cilat foto ose video të fëmijëve duhet të publikoni, për shembull në rrjetet sociale ose t'i dërgoni përmes WhatsApp. Ajo që mund të duket sot qesharake mund të jetë e turpshme pas disa vjetësh. Bisedoni me fëmijët nëse pranojnë të postojnë apo dërgojnë një foto. Por gjithashtu kini parasysh, se për fëmijët e vegjël mund të jetë e vështirë ta vlerësojnë këtë gjë. Në raste dyshimi, mund të pyesni veten, nëse dëshironi të gjeni një foto ose video të tillë të vetes në internet. Shpesh është e vështirë, ose madje e pamundur, të hiqni diçka nga interneti që është postuar më parë aty. Për shembull, nga fotot e postuara mund të bëhen fotografi nga ekran, gjithashtu video ose imazhe mund të shkarkohen dhe shpërndahen pa pasur kontroll mbi to.

Ligji për të drejtat e autorit gjithashtu ndikon në imazhet, videot dhe përmbajtjet e tjera të mediave. Në shkollë dhe në jetën private, këto mund të përdoren për qëllime vetjake. Të tilla përmbajtje nuk duhet të shpërndahen më tej pa iu referuar të dhënave burimore. Dhe në asnjë rrethanë nuk duhet të pretendosh se e ke bërë vetë.

Rregullat e përdorimit të respektueshëm vlejnë gjithashtu edhe në internet.

Inkurajoni të rinjtë të sillen me respekt kur dërgojnë komente dhe mesazhe. Nëse një fëmijë ndihet i sulmuar në internet, kjo duhet të merret seriozisht. Në rastin e sulmeve në internet, gjuhës së urrejtjes dhe diskriminimit, mund të jetë e nevojshme të merrni ndihmë nga specialistët.

Në qoftë se dikush p.sh. ekspozohet sistematikisht në rrjete sociale, në këtë rast flitet për sulmet në internet. Jo më pak të rralla në internet janë dhe fyerjet, diskriminimi dhe armiqësia ndaj të tjerëve. Shpesh bëhet fjalë për origjinën, ngjyrën e lëkurës, fenë, gjininë ose orientimin seksual të njerëzve.

Shpjegojuni fëmijëve se një përdorim i respektueshëm dhe i duhur në internet është i rëndësishëm, sapo të kenë përvojën e tyre të parë me Internetin. Kjo vlen edhe për dërgimin e mesazheve dhe postave elektronike, si dhe komentimin e përmbajtjes së mediave ose shprehjen e mendimeve.

Fëmijët gjithashtu duhet të jenë të vetëdijshëm se interneti nuk është hapësirë ligjore. Kushdo që shkel dinjitetin e njerëzve të tjerë ose bën thirrje për dhunë është i dënueshëm. Edhe në qoftë se sulmet në internet nuk janë një vepër e qartë penale, autorët mund të jenë përgjegjës.

Nëse fëmijët bëhen viktima të sulmeve në internet, gjuhës së urrejtjes ose diskriminimit, është e rëndësishme të ruani fotografitë si provë. Përveç kësaj, mos hezitoni të kërkonin ndihmë profesionale.

Nxisni të menduarin kritik.

Diskutoni me një fëmijë mbi temën e lajmeve të rreme dhe si ta dalloni atë. Shpjegoni se si funksionojnë reklamat, për shembull reklamat brenda lojës ose vendosja e produktit në videot me ndikim.

Një nga sfidat më të mëdha është të gjykoni nëse mesazhet janë të vërteta dhe nëse fotot ose videot korrespondojnë me realitetin. Ndhmoni fëmijët të zhvillojnë strategji për të shqyrtuar në mënyrë kritike përmbajtjen e mediave. Diskutoni që jo gjithçka që duket se është e përgatitur profesionalisht dhe seriozisht është në të realitet e vërtetë.

Strategjitë e marketingut gjithashtu duhet të kuptohen nga fëmijët si të tilla p.sh: Reklamat që shfaqen në lojëra ose aplikacione, ose vendosje produktesh në YouTube dhe kanalet e mediave sociale të idhujve të tyre. Flisni dhe për interesat ekonomike pas marrëveshjeve të tilla të reklamave.

Sidomos tek ata që ndikojnë dhe në përgjithësi në biznesin e reklamave, bëhet fjalë edhe për vlera të përçuara, shembuj për tu ndjekur dhe ideale të bukurosisë. Diskutoni me fëmijët dhe sqaroni se fotot dhe videot e paraqitura janë në të shumtën e rasteve të përpunuara paraprakisht. Lëkura e përsosur, muskuj të fryrë dhe trupi perfekt - Photoshop-i dhe programe të tjera e bëjnë më të lehtë që fotot dhe videot e bëra, të jenë sa më tërheqëse.

Nxisni përdorimin pozitiv dhe krijues të mediave.

Inkurajoni përdorimin krijues të fotografive, videove dhe muzikës dixhitale.
Ka lojëra dhe video shumë të mira që mundësojnë përvoja argëtuese.
Interneti gjithashtu ofron një përzgjedhje të madhe të përmbajtjes mësimore dhe tutorialeve.

Kur përdoren me përgjegjësi, media dixhitale ofrojnë shumë mundësi të mira. YouTube është plot me mësim (video shpjeguese), të cilat ndihmojnë në bërjen e detyrave të shtëpisë. Për këtë është e rëndësishme të gjeni burime të besueshme dhe video të përgatitura mirë, të cilat përcjellin saktë përmbajtjen e të mësuarit. Videot e ashtuquajtura "si-te" tregojnë udhëzime hap pas hapi, p.sh. gjatë punëve artizanale, pikturimit ose kur bëni muzikë. Dhe shumë lojëra nuk janë vetëm argëtuese, ato gjithashtu ofrojnë aspekte të vlefshme të të mësuarit.

Mediat dixhitale gjithashtu mund të përdoren në mënyra shumë të ndryshme krijuese. Foto ose histori të shëndosha, blogje të vetëkrijuara, blogje video (vlogs) dhe filma ose ndoshta edhe një seminarë programimi - ka mënyra të shumta në të cilat fëmijët mund të zgjerojnë dhe përdorin aftësitë e tyre dixhitale në formë loje.

"Geocaching", për shembull, është i përshtatshëm si një aktivitet familjar, në të cilin telefoni inteligjent përdoret si gjurmues dixhital.

Shpjegime lidhur me rekomandimet për përdorimin e mediave dixhitale – Për prindërit e adoleshentëve

Jepini hap pas hapi më shumë pavarësi.

Ju gradualisht mund të zvogëloni mbështetjen në botën e mediave për të rinjtë që përdorin me përgjegjësi mediat dixhitale. Por mbeten të interesuar dhe të disponueshëm për diskutime.

Të rinjtë natyrisht i përdorin shpesh mediat dixhitale, komunikojnë me miqtë dhe provojnë aplikacione të reja pa frikë. Me anën teknike ata janë të sigurt dhe të shpejtë. Mbi të gjitha, kompetenca në përdorimin e mediave përfshin përdorimin kritik dhe të përgjegjshëm të përmbajtjes së mediave dhe mundësive teknologjike. Në këtë drejtim, përvoja e jetës (të cilën e sillni me vete si i rritur) është shpesh aq e rëndësishme sa aftësia teknike.

Vështrojni të rinjtë, vazhdoni të flisni me ato dhe gradualisht jepni më shumë liri. Qëndroni gjithmonë të interesuar në zbulimet e tyre në media: Pyesni në mënyrë aktive se ndaj çfarë gjëje po tregojnë ata interesim. Sugjeroni të shikoni një seri së bashku ose të luani lojën e preferuar së bashku dhe të flisni për të.

Bisedoni me të rinjtë për faktin se më shumë pavarësi do të thotë më shumë përgjegjësi, për shembull në lidhje me kostot e pajtimit, por edhe me aspektet e sigurisë, apo dhe çështjeve të ndjeshme ose në lidhje me sjelljen e duhur në botën dixhitale.

Kushtojini vëmendje në mënyrë të ekuilibruar organizimit të kohës së lirë.

Të rinjtë nuk duhet të merren vetëm me media dixhitale, por edhe të përfshihen në aktivitete të tjera të kohës së lirë - p.sh. ushtrime në ambiente të jashtme, të luajnë sport ose të takojnë moshatarët e tyre. Mërzia nuk ka pse të hiqet menjëherë me mediat në ekran. Bëhet fjalë për filtrim të panevojshëm. Përdorimi i mediave në ekran para se të shkoni në shtrat e bën të vështirë fjetjen.

Prandaj, një ekuilibër i mirë midis aktiviteteve në internet dhe atyre jashtë internetit është jashtëzakonisht i rëndësishëm për zhvillimin fizik dhe psikologjik të fëmijëve. Lëvizshmëria në veçanti është e rëndësishme në të gjitha moshat - pasi jo më pak jeta e përditshme zakonisht shoqërohet me pak aktivitet fizik edhe tek adoleshentët.

Mërzia nuk ka pse të hiqet menjëherë me një telefon inteligjent, tablet ose tastierë lojrash. Sot e dimë se duke mos bërë asgjë nuk mund të nxisim kreativitetin. Prandaj për zhvillimin e personalitetit është e rëndësishme që të jemi në gjendje të durojmë mërzinë. Mblidhni ide së bashku për aktivitete jo në internet, ose bëni një garë për të parë se kush mund të durojë më gjatë pa një celular, kompjuter dhe tastierë lojrash.

Shumë të rinj u pëlqen të përdorin telefonat për t'u çlodhur - është gjithashtu e vlefshme këtu të mendojmë së bashku, se cilat mundësi jashtë internetit mund të kishin të njëjtin efekt.

Caktoni orare kohore së bashku se kur fëmijët nuk duhet të jenë para ekranit.

Koha pa ekran është më e përshtatshme për të rinjtë sesa koha fikse e mediave. Bëni marrëveshje të qarta së bashku dhe sigurohuni që ato të respektohen. Pasojat për mosrespektimin duhet të dihen që nga fillimi.

Sa gjatë mund adoleshentët të përdorin celularin, të lundrojnë në internet, të shikojnë televizor ose të luajnë? Dhe kur është shumë? Këto pyetje janë të qarta, por shumë shpejt nuk bëjnë më efekt. Ajo që është vendimtare është se cila përmbajtje mediatike përdoren dhe cilat janë arsyet që fshihen pas kësaj. Për më tepër, adoleshentët janë të ndryshëm për sa i përket interesave, personalitetit, por edhe aftësisë për të reflektuar për veten, kjo është arsyeja pse deklaratat e përgjithshme për kohëzgjatjen kanë pak kuptim. Ajo çka për disa fëmijë është shumë, për të tjerët mund të jetë krejt në rregull. E rëndësishme është që të ketë aktivitete të tjera kohës së lirë.

Sondazhet tregojnë se shumë të rinj madje vendosin rregulla vetë, për shembull të kalojnë më pak kohë në telefonin inteligjent. Kjo do të thotë se karikimi i baterisë në ditë duhet të jetë e mjaftueshme, afatet kohore të jenë caktuar ose telefoni celular të hiqet kur bëjnë detyrat e shtëpisë, në darkë ose pas një kohe të caktuar në mbrëmje. Sidoqoftë, adoleshentët e pranojnë, se shpesh është e vështirë për ta t'i zbatojnë vazhdimisht këto rregulla.

Si të rritur, është e rëndësishme të sigurohet që marrëveshjet e vendosura të kohës së qëndrimit para ekranit, të ndiqen me të vërtetë.

Kushtojini vëmendje rolit tuaj.

Prindërit dhe kujdestarët e tjerë janë modele për fëmijët dhe të rinjtë në trajtimin e mediave. Prandaj, kontrolloni zakonet tuaja të mediave.

Prandaj si persona të rritur tregoni kujdes ndaj përdorimit të mediave dhe bëhuni shembull, si në rastet kur nuk qëndroni para ekranit. Sigurohuni që celulari të jetë pa zhurmë gjatë darkës, gjatë aktiviteteve të fundjavës ose gjatë bisedave me të tjerët. Në këtë mënyrë do të shpërqendroheni më pak dhe do ti kushtoni më shumë vëmendje asaj çfarë jeni duke bërë si dhe personave të pranishëm. Kështu që të gjithë t'i përmbahen kësaj, ju për shembull mund të përcaktoni një vend ku të vendosen të gjithë telefonat celular gjatë kohës së ngrënies së bashku ose gjatë aktivitete të tjera jo në internet.

Prandaj tregoni kujdes ndaj përdorimit të mediave dhe përdorni mundësi të përshtatshme për të qenë sa më kritik ndaj përmbajtjes së mediave, psh. B. duke parë së bashku një shfaqje të preferuar ose serialin televiziv: Si paraqiten kandidatët dhe personazhet kryesorë? Çfarë efekti sjell kjo?

Kini kujdes me të dhënat private dhe të njohurit në internet.

Bisedoni me të rinjtë se shpërndarja e informacionit personal dhe fotografive vetjake e të tjerëve mund të jenë problematike. Takimet e para me të njohurit në internet duhet të zhvillohen vetëm në vende të ngjeshura dhe publike. Këshillohet gjithashtu që të informoni një kujdestar për takimin e ardhshëm.

Qoftë në rrjetet sociale apo kur bëni blerje në internet: Na kërkohet kudo që të japim informacionet personale. Ekzistojnë gjithashtu pajisje të tilla si orët inteligjente që mbledhin të dhëna - ose shërbime "cloud" që lejojnë qasjen në fotot tuaja, video dhe përmbajtje të tjera të ruajtura kudo.

Ligji për mbrojtjen e të dhënave ka për qëllim mbrojtjen kundër keqpërdorimit të të dhënave personale. Duke qenë se interneti është shumë i shpejtë dhe me shumëllojshmëri të gjërave që ofron, është e vështirë të zbatohet një gjë e tillë (dhe jo vetëm ngaqë shumë ofruer janë të huaj).

Në veçanti, të rinjtë, të cilët veprojnë në mënyrë dixhitale, duhet të jenë të vetëdijshëm se mund të jetë problematike të postojnë dhe shkëmbejnë informacione personale dhe foto të vetes ose të tjerëve. Gjërat që janë në internet shpesh nuk mund të fshihen. Ose ata shpërndahen më tej pa pasur mundësisë e vetëkontrollit.

Nëse jeni aktiv në rrjetet sociale, duhet të merreni me rregullimin e të dhënave private dhe t'i kontrolloni rregullisht ato. Në këtë mënyrë, të rinjtë mund të përcaktojnë me vetëdije se kush mund të shohë cilat postime, foto dhe video. Gjithashtu lista e miqve dhe lista e pëlqimeve nuk duhet të ndahen publikisht.

Për njohjet në internet, duhet të kihet parasysh se ekzistojnë edhe profile false. Fatkeqësisht, njerëzit që kanë interes seksual ndaj të miturve, shpesh përdorin rrjetet sociale dhe biseda për të kontaktuar me ata. Mosbesimi dhe hezitimi, për të dhënë informacionet personale (emër, adresë, etj.) dhe fotot, janë të rëndësishme.

Tregoni kujdes ndaj përdorimit të ligjshëm të fotove.

Të gjithë kanë të drejtë për imazhin e tyre. Para se të postoni ose dërgoni fotografi dhe video, duhet të merret pëlqimi i njerëzve të paraqitur.

Të gjithë kanë të drejtë për imazhin e tyre. Kjo do të thotë që unë mund të vendos vetë se çfarë ndodh me një foto ose video në të cilën ndodhem unë. Para se të vendos në internet fotografi të bëra vetë ose video në të cilat njerëzit e tjerë mund të shihen, më duhet të kërkoj nga ata pëlqimin e tyre. Përjashtime bëjnë ngjarje publike të tilla si koncerte ose ngjarje në të cilat pjesëmarrësit pozojnë me vetëdije (p.sh. në një martesë). Edhe nëse mbizotëron interesi publik, fotografia mund të publikohet lehtësisht, siç është p.sh. rasti i fotove të personave në ndjekje.

Ligji për të drejtat e autorit gjithashtu ndikon në imazhet, videot dhe përmbajtjet e tjera të mediave. Në shkollë dhe në jetën private, këto mund të përdoren për qëllime vetjake. Të tilla përmbajtje nuk duhet të shpërndahen më tej pa iu referuar të dhënave burimore. Dhe në asnjë rrethanë nuk duhet të pretendosh se e ke bërë vetë. Sidoqoftë, ekzistojnë edhe të ashtuquajturat përmbajtje falas që mund të përdoren pa pagesë. Në çdo rast, është e rëndësishme të kontrolloni të drejtat e përdorimit.

Flasim për dhunën dhe pornografinë.

Dhuna e rëndë dhe pornografia që përshkruan fëmijët janë të paligjshme. Fotografitë erotike që të miturit i bëjnë vetë dhe i ndajnë me të tjerët (sekuencat) konsiderohen si përmbajtje të paligjshme pornografike. Bërja e pornografisë së çdo lloji që hapet nga fëmijët nën 16 vjeç është gjithashtu e dënueshme.

Me mediat dixhitale, qasja në përmbajtje të dhunshme ose pornografike është më e lehtë, madje edhe programet për mbrojtjen e të rinjve nuk ofrojnë një garanci të plotë të sigurisë. Shpesh ka edhe një konkurs të vërtetë në shkollë për të zbuluar se kush gjen dhe dërgon videot më të bezdisshme. Adoleshentët pëlqejnë të provokojnë ose rebelohen kundër ideve tradicionale morale.

Rregullat dhe ndalesat kanë pak efekt këtu. Bisedimet janë më të mira: Cilat janë motivimet kur shihen dhe shpërndahen më tej përmbajtje e dhunshme ose pornografike dhe? Si ndihen të rinjtë për këtë? Çfarë shkakton përmbajtja në to?

Dhe a e dinë të rinjtë që mund ta bëjnë veten të ndëshkueshëm? Për shembull, nëse policia gjen një video të dhunës mizore ose pornografisë së fortë në celular? Ndalohet ruajtja dhe shpërndarja e përmbajtjeve mediatike që dëmtojnë seriozisht dinjitetin e njerëzve. Pornografia e paligjshme përfshin akte seksuale me fëmijë, kafshë ose akte dhune. Në përgjithësi, përmbajtjet pornografike nuk duhet të jenë të disponueshme për këdo nën moshën 16 vjeç - kjo do të thotë se është e ndaluar të tregohet ose dërgohet kjo përmbajtje tek ata.

Në parim, ju duhet t'i këshilloni të rinjtë kur dërgojnë foto ose video në të cilat mund të shihen lakuriq ose në një poza të dyshimta. Vetëshkrepjet (Selfiet) erotike dërgohen gjithashtu si provë e dashurisë, për flirtim ose si një provë e guximit - të ashtuquajturat "sekstekst". Nëse kjo ndodh, nuk sjellë asgjë paragjykimimi i kësaj sjelleje. Mundohuni të kuptoni se çfarë e solli këtë gjë. Raportoni është ushtruar presion.

Nëse të miturit fotografojnë veten e tyre lakuriq ose p.sh. filmojnë veten gjatë masturbimit, ata gjithashtu mund të akuzohen se prodhojnë pornografi për fëmijë.

Rregullat e përdorimit të respektueshëm vlejnë gjithashtu edhe në internet.

Inkurajoni të rinjtë të sillen me respekt kur dërgojnë komente dhe mesazhe. Nëse dikush ndihet i sulmuar në internet, kjo duhet të merret seriozisht. Në rastin e sulmeve në internet, gjuhës së urrejtjes dhe diskriminimit, mund të jetë e nevojshme të merrni ndihmë nga specialistët.

Meqenëse nuk përballeni drejtpërdrejtë me njëri-tjetrin në internet dhe shpesh jeni plotësisht anonimë, disa përdorues harrojnë se çfarë duhet të bëhet. Fatkeqësisht, ngjarjet negative nuk janë të rralla. Në qoftë se dikush p.sh. ekspozohet sistematikisht në rrjete sociale, në këtë rast flitet për sulmet në internet. Për më tepër, ka fyerje, diskriminim, armiqësi dhe gjuhë të urrejtjes (gjuhë urrejtjeje) për shkak të origjinës, ngjyrës së lëkurës, gjinisë, orientimit seksual, përkatësisë fetare ose botëkuptimit.

Nxitini adoleshentët të jenë të respektueshëm në internet. Kjo vlen edhe për dërgimin e mesazheve dhe postave elektronike, si dhe komentimin e përmbajtjes së mediave ose shprehjen e mendimeve.

Adoleshentët gjithashtu duhet të jenë të vetëdijshëm se interneti nuk është hapësirë ligjore. Kushdo që shkel dinjitetin e njerëzve të tjerë ose bën thirrje për dhunë është i dënueshëm. Edhe në qoftë se sulmet në internet nuk janë një vepër e qartë penale, autorët mund të jenë përgjegjës, për shembull për shkak të shpifjeve, thashethemeve ose shantazheve.

Nëse adoleshentët bëhen viktima të sulmeve në internet, gjuhës së urrejtjes ose diskriminimit, është e rëndësishme të ruani fotografitë si provë. Përveç kësaj, mos hezitoni të kërkonin ndihmë profesionale.

Nxisni të menduarin kritik.

Diskutoni mbi temën e lajmeve të rreme dhe si ta dalloni atë. Diskutoni - duke përdorur shembullin e vendosjeve të produkteve ose ofertave brenda lojës - si funksionon reklamimi.

Ndihmoni adoleshentët të zhvillojnë strategji për të shqyrtuar në mënyrë kritike përmbajtjen e mediave. Diskutoni që jo gjithçka që duket se është e përgatitur profesionalisht dhe seriozisht është në të realitet e vërtetë. Tregoni motivet që mund të fshihen pas lajmeve të rreme dhe çfarë e bën një burim informacioni të jetë i besueshëm.

Strategjitë e marketingut gjithashtu duhet të kuptohen nga fëmijët si të tilla p.sh: Reklamat që shfaqen në lojëra ose aplikacione, ose vendosje produktesh në YouTube dhe kanalet e mediave sociale të idhujve të tyre. Flisni dhe për interesat ekonomike pas marrëveshjeve të tilla të reklamave.

Sidomos tek ata që ndikojnë dhe në përgjithësi në biznesin e reklamave, bëhet fjalë edhe për vlera të përçuara, shembuj për tu ndjekur dhe ideale të bukuri. Diskutoni me fëmijët dhe sqaroni se fotot dhe videot e paraqitura

janë në të shumtën e rasteve të përpunuara paraprakisht. Lëkura e përsosur, muskuj të fryrë dhe trupi perfekt - Photoshop-i dhe programe të tjera e bëjnë më të lehtë që fotot dhe videot e bëra, të jenë sa më tërheqëse.

Kushtojini vëmendje renditjes së moshës.

Ju lutemi vini re klasifikimet e moshave për filmat (FSK etj.) dhe lojërat (PEGI, USK etj.).

Renditjet e moshës shërbejnë si një udhëzues orientimi nëse lojërat, filmat, programet televizive ose aplikacionet janë të përshtatshme për moshën ose nëse përmbajtja e tyre mund të jetë shqetësuese. Në çdo rast, një vlerësim individual ka kuptim, sepse adoleshentët reagojnë ndryshe. Kjo do të thotë që përmbajtja e klasifikuar si e përshtatshme për moshën mund të ngjallë ose të shkaktojë reagime emocionale.

Në rastin e lojërave video, simbolet uniforme PEGI në mbarë Evropën tregojnë grupmoshën për të cilën është e përshtatshme një lojë (3, 7, 12, 16, 18). Për më tepër, piktogramet në paketim ilustrojnë nëse loja përmban dhunën, seksin, drogën, diskriminimin, shprehjet vulgare, përmbajtjen e frikshme ose elementet e lojërave të fatit.

Komisioni Zviceran për Mbrojtjen e të Miturve në Film (JIF) formulon rekomandime për moshën e pranimit për filmat në kinema dhe regjistrimet audiovizuale. Transportuesit e filmave të importuar nga Gjermania zakonisht pajisen me renditjen e moshës së FSK (vetë-rregullimi vullnetar i industrisë gjermane të filmit).

Nxisni përdorimin pozitiv dhe krijues të mediave.

Inkurajoni përdorimin krijues të fotografive, videove dhe muzikës dixhitale.
Ka lojëra dhe video shumë të mira që mundësojnë përvoja argëtuese.
Interneti gjithashtu ofron një përzgjedhje të madhe të përmbajtjes mësimore dhe tutorialeve.

Kur përdoren me përgjegjësi, media dixhitale ofrojnë shumë mundësi të mira. YouTube është plot me mësimore (video shpjeguese), të cilat ndihmojnë në bërjen e detyrave të shtëpisë. Për këtë është e rëndësishme të gjeni burime të besueshme dhe video të përgatitura mirë, të cilat përcjellin saktë përmbajtjen e të mësuarit. Videot e ashtuquajtura "Si-të-bëni" tregojnë udhëzime hap pas hapi, p.sh. gjatë aktiviteteve kreative, pikturimit ose si të bëni muzikë, si të merreni me makiazh ose parukeri, me gjëra artizanale ose me aplikacione kompjuterike. Dhe shumë lojëra nuk janë vetëm argëtuese, ato gjithashtu ofrojnë aspekte të vlefshme të të mësuarit.

Mediat dixhitale gjithashtu mund të përdoren në mënyra shumë të ndryshme krijuese. Foto ose histori të shëndosha, blogje të vetëkrijura, blogje video (vlogs) dhe filma ose ndoshta edhe një seminarë programimi - ka mënyra të shumta në të cilat fëmijët mund të zgjerojnë dhe përdorin aftësitë e tyre dixhitale në formë loje. "Geocaching", për shembull, është i përshtatshëm si një aktivitet familjar, në të cilin telefoni inteligjent përdoret si gjurmues dixhital.